

Nro. 30

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR. ES AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indult Bétsből, Kedden Aprilis 12-dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s .

Ma egy hete avval ditsekedénk vala E. Olvasoinknak, hogy a' hosszasan tartott és unalmas telet szép, meleg, és minden okos 's oktalan teremtésekben kedves érzékenységet gerjesztő tavaszi idő váltotta fel. De ezen való örömünk állandó nem lehetett, mivel harmad nap múlva az északi hideg szelek ismét fel támadván, azólta éjjel nappal szüntelen zúgnak füleinkbe, és olly kemény hideget okoztak, melly Januarius hólnapjába is bé illett volna. Tavaly az időjárására figyelmetessen vigyázó tudós emberek előre meg jövendölték, hogy a' múlt Juliusi és Au-

gustusi rendkívül való forró és tartós hévséget kemény és tartos tél fogja követni. Hogy nem fundamentom nélkül szóltak, szomorúan tapasztaljuk mind itt, mind másutt. — Ez a' rendkívül való időjárása sokféle nyavalyákat, nevezetesen huruttokat, tsuklokban és vastag husokban való fájdalmakat, tüdőgyulladásokat, és sokaknak halált is okozott.

Nemes Magyar Hazánknak egy nagy lelkü, mély tudományú, és sok szép virtusokkal tündöklő tagját, Tek. Bizaki Puky Ferencz Urat, Tek. Nógrád Vármegyének számos eztenedökig volt Fő Jegyzőjét és 2 ik All-Ispánját, 's több Tek. Nem. Vármegyéknek hites Tábla Biráját, a' Fels. uralkodó Házhhoz, és Nemes Hazájához való hiveségére, 's hasznos szolgálatjai által keresett érdemeire nézve, minden szokásban lévő taksa fizetés nélkül Kir. Tanátsofsá tenni méltóztatott Felséges Urunk.

Az ide való Görög Kereskedők Török és Olasz Országokból olly tudósítást vettek, hogy a' Rocheforti és Tuloni egyesült Francia hajóseregeknek Jóniai tengerbe való bemenetelekről az abba volt és ott vigyázaton állott Anglus hajósereg tudósittatván, egyszeribe el tűnt, és hogy azon Frantzia hajósereg mingyárt akkor el foglalta a' Korszirai szigetet. — A' Konstantzinapolyi kikötőhelyben ki készült Török hajósereg is onnan ki evezvén a' Dardanellákon által ment, olly fel tétellel, hogy a' Tenedos szigetét el foglalt Anglus hajósereget nagyobb szerentsével meg támadhassa, 's onnan el üzhesse, vagy ha lehet, öfzve törhesse.

Azt a' Convertitáknak, az az, a' Katolika válásra által tért másvallásúaknak számok ra rendelt 150

ezer forintból álló fundust, mellyet néhai II. József Császár és Király a' szegények Institutumával öfzve kaptsolt vala, Fels. Urunk rendelkezéséhez képest attól el választatott, 's annak interesséből azoknak a' szegény sorsú személyeknek, a' kik ennekutánna a' Katolika vallásra álról térnek, és szegény állapotjukról hiteles tanúbizonyságot mutathatnak, penziók fognak adattatni. — Gallitzia Országban azok a' Zsidók, a' kik a' Katolika Anyaszentegyház kebelébe fogadtatván az Oskolákban tanítói hivatalra alkalmaztattak, a' Felsőség parántsolatjára azokból el küldettek.

Mágyar Ország.

Szabolts Vármegyéből Böjtmas Havának 16-ik napján 1808. E' napon tartotta a' Szaboltsi H. C. lévő T. Esperesti Megye Nyír-Megyesenn a' maga tavali Egyházi gyűllését; mellyre mintegy 60 lelki Pásztorok, számos Oskola Rectorok, Ekklesiái Köttetek, és más világi személyek jelentenek meg. Elöl ültenek Tractualis Curátor Te-kint. Ludányi Bay István Úr, kinek elme-és befzedbéli gyorsasága, hathatossága, és a' polgári nagy Világ dolgai körül gyűjtött böltsefségének, tekinté-
tének, az egyházi kórmányra szükséges szelidtséggel való öfzve követődése által minden jelenlévőknek figyelmetességeket magára vonta — és nagy Tiszteletű Szaboltsi Esperest Berhidai Keresztes Mihály Ur, egy a' Papi pályában 48 esztendőket töltött tekintetés és tanátsos öreg, 's ezen Megyének a' Reformatiótól fogva 22-ik Esperestje.

A' Sz. Háromság segítségül való hívása; és a'

költsönös örömet ki fejező öszve közfönések után, a' Sz. Társaság ügyei, és a' belső fzemélyek változása vétetödvén fel, tartott a' fz. Gyüllés másfél nap, az itt való ösi szokás szerént, nem az Ekklesiáknak (noha néha azok is segítségül vannak), hanem a' soros Egyházi szolgáknak költségeken. — A' közönség állapotja vólt leg inkább a' tanátskozásokban, és határozásokban a' principium. — Az irgalmasság mint ditsekedik az igazság felett itt szépen látni lehetett. Örömmel emlithető dolog, hogy ámbár ezen Sz. Társaságban 101 Ekklesia, és 16843 lélek vannak; mindazáltal az egyházi Censurát magára vonó ügy, kettön hármön kívül allig fordult elő, és a' változás is a' múlt esztendőkbéli számoságát el hagyni kezdte, noha tsak ugyan nem követhette a' szomfzéd Ungi Tiszt. Egyházi Vidéknek 1807-iki nemes példáját, a' mellyben akkor egy változás sem esett. A' nép karaktere méltóságosodik, a' Tanítók sorsa a' betsülletesedésben gyarapodik.

Fájlallya ezen Társaság Tiszt. Tudós Fazekas György néhai N. Kállói Predikátor Papi és világi Assessor Úr minapi halálát, ki azonban ugyan azon nevü 's hivatalú nagy reménységü fiára hagyta Illyési palástját. Vagyon e' Sz. Társaságnak egy még életben lévő Esperestje is T. T. Mólnár Péter Ur, ki a' jövő Május 10-ikén fogja Papsága 50-ik esztendejét el tölteni; de Jubileum helyett fel segittetést vár esméretes szerentsétlen sorsa.

Hadi Történetek.

A' közelébbi posta napon félbe fza-

kadt kirdetménynek folytatása. Ne engedjétek magatokat az ellenünk való fegyverfogásra eltsábittatni, vagy az én vezérlésemre bizatott Orosz hadi népet meg bántani, a' ki ez ellen vétkezik, az abból folyó kedvetlen következéseket magának tulajdonítsa. Ellenben azok, a' kik ezen tartomány védelmezésében magokat meg különböztetik, az Eő Csász. Felsege kegyelmességére, 's atyai védelmezésére számot tarthatnak. Mivel Eő Cs. Felsegének akarátja az, hogy a' közönséges dolgoknak folytatása ne hátraltasson: arra való nézve minden tisztviselők meg hagyattatnak eddig viselt hivataljoknak folytatásában. Minden törvényeitek, szokasaitok sérthetetlenül maradnak.“

„Minden Orosz hadi nép táplaltatására szükséges dolgokért kész pénzel fizetünk; minden adományok az Orosz és a' tartománybéli Commissariusoknak együtt való meg egyezések szerént meg jobbitatnak, és hogy az Eő Cs. Felsege erántatok való atyai gondosságát nyilvánbān által láthassátok, kegyelmessen parantsolni méltóztatott, hogy a' már készen lévő magazinumokon kívül többek is állitattassanak fel, a' mellyekből valamint az Eő Cs. Felsege hadi népe, úgy a' tartománybéli szükölködő szegények is táplaltattassanak.“

„Arra való nézve, ettől az órától fogva a' további rendelkezésekig úgy kell a' Finnlandiai Nagy Hercegséget tartani, mint a' több Orosz Birodalommal öszve kaptsolt tartományokat, mellyek az Eő Csász. Felsege Öseinek szélid kormányozások alatt, és az Eő Felsege uralkodó pálczája alatt tsendes békeességben élnek, még pedig minden privilégiumaik-

nak, szabadságoknak, törvényeiknek, vallásbeli gyakorlásoknak régi birtokában való meg hagyással. — Szokott adajak is változhatatlanul meg marad s. a. t. — Költ a' Fridrichshammi fő hadi szálláson Februar. 18-ik napján 1808-ik esztendőben.

A' 23-ik Martziusi Hamburgi tudósítások szerint Sándor Császár a' Finnlandiában lévő Orosz armádiához utazott. Noha mindenfelől nagy hadi készülétek tetettetnek: még is mindazáltal el nem enyészett a' békesség eránt való reménység egészen, az Angliával való békességes alkudozások még most is folytatnak; még most is Párisban tartózkodik az Austriai Csász. követ herczeg Stáhrenberg, az Orosz Cs. követ Alopeus Ur sem hagyta még oda Londont végképen.

Spanyol Ország.

Olly különös változás történt a' múlt Martziusi 19-ik napján Madritban, mellynek hallására nemcsak Spanyol Országának, hanem egész Európának meg tsendült a' füle. Ezt a' neminemüképen előre el látott történetet következő módon adja elő a' Párisi Monitörnek Martziusi egyik darabja:

„Hat hólnaptól fogva, ú g y m o n d, szüntelen való nyughatatlanságban vólt a' nép; néhányan avval vádoltak az első Status Ministert de la Pace herczeget, hogy ő a' Királynéval egyet értvén a' más vilagra akarják az Asturiai herczeget küldeni; mások úgy vélekedtek, hogy ez igyekszik az attyát uralkodó széketől meg fosztani, melly miatt néhány fő ember szamkivetésbe is küldettetett. A' Kir.

Udvar és a' Spanyol Országba ment Frantzia hadi seregek Fő Vezerje egymással titkon leveleztek, de a' mellynek semmi világos következése nem láttattak. A' Portugalliába marsirozott Spanyol hadi nép nagy sebességgel vissza ment Madritba, a' mit az udvar ma parantsolt, avval ellenkező adattatott ki hólnap. Martzius 15-ikén olly hir támadt, hogy az Aranjuezi mulató palotából Sevillába menni szándékozik a' Király; de a' Királyné, a' Status Tanács, és az Asturiai herczeg meg nem egyezhettek egymással. “

„Martzius 16-ik napján következő foglaltatú hirdetményt tétetett közönséggé a' Király: Kedves jobbágyim! A' ti nyughatatlanoságtok hozám való szerezeteknek és hiveségteknek újabb tanúbizonysága. Én mint édes atya úgy szerezlek titeket, 's úgy kivanlak titeket vigasztalni. Az én kedves szövetséges társomnak a' Frantzia Császárnak hadi népe békefséges indulattal marsirozik az én Országomon kereftül, tsak azokat a' pontokat akarja el foglalni, a' hol az ellenség ki szálni igyekezik. Nem azért vontam öfzve testörző seregeimet, hogy személyemet védelmezze, vagy hogy utamban kísérjen, mellyet gonofz ellenségeim szükségesnek lenni költöttek; az én hiv jobbágyim kebeleekben semmitől sem félhetek. Legyetek tsendefségben, fogadjátok az én frigyes baratom hadi népét barátságosan. “

„Martzius 18-ikan ismét egy Királyi hirdetmény adattatott ki, a' melly által herczeg de la Pace vólt első Status Minister minden hivataljától meg fosztott, ő maga lakó palotája háta megett egy tsürben

meg fogattatott, a' hol 36 óráig vólt el rejtezve; a' következett napnak estéjen, a' midön leg nagyobban zenebonáskodott vólna a' nép, következendő hirdetmény adattatott ki az Aranjuezi Kir. palotából:

„Mivel az én testbéli erőtlenségeim többé meg nem engedik, hogy a' kórmánynak súlyos terhét viseljem, és mivel én egészségemnek vissza helyhez-tetése végett, valamelly melegebb levegőü környék-re menni, 's ott magános életet élni kéntelenitetek: hofzas meg fontolás után koronámat országom örökösének, fiamnak az Asturiai herczegnek adom által. Allandóúl meg maradok ezen feltételem mellett. —
Károly“

Mártzius 20-ik napján az új Király VII Ferdinánd egy hirdetményt tétetett közönségessé, mellyben azt igiri jobbágyinak, hogy a' rajtok esett igazságtalanságot meg jobbitani, és szereptséjeket tellyes tehetsége szerezént előmozditani igyekszik. Herczeg Infantadot, a' kit IV. Károly Király a' múlt esztendőben számkivetésbe küldött, vissza hivatta, és a' Kir. testörzö seregnek Obersterévé, 's egyfersmind Kasztiliának Praesidensévé tette, a' több Kir udvarból el küldetett személyeket is vissza hivatta, 's vissza helyhez-tette előbbi hivataljokba. — Illyenképen adja elő e' tárgyat a' Párisi Monitör, 's ez után az Augspurgi újság leveleknek 82 ik darabja.

A' Gazette de France nevezetü Párisi Zsurnál Irója egy olly 20-ik Martziusi Madritti levelet közöl az Olvasó Publicummal, mellyben ekként festetik le ezen igen fontos tárgy: Itt, úgy mond, t. i. Madrirtban és Aranjuezben fontos dolgok tör-

téntek: a' Király és Királyné részén lévők az Asturiai herczeg részén lévőkkel üstökbe kaptak. Az utólsóbb, t. i. a' Korona örökös herczeg a' nép béketelességét maga hafznára fordítván Aranjuezbent támadást indított, a' herczeg de la Pace palotáját ki pufztitatta, egyik szemét meg sebesítettette, 's magát árestomba tétette. Martzius 19 ikén a' Kirallyal koronáját le tetette. — Madritban 15 paloták dúllattak fel — Fülébe menvén a' Spanyol Országban lévő Fr. Armádia fő vezérjének a' Bergi nagy Herczegnek ez a' hir, leg ottan útnak indúlt és Martzius 22-ik napján ott is lenni akart, hogy az ott támadt zenebonát le tsendesithesse.

Portugallia.

A' koronához tartozó, és a' hazájokból kiköltözött Portugalliai familiáknak örökségeik a' Francia Commissariusoknak különös gondviselések alá tétettek. — Fr. fő vezér Junot, minden tüzelő fegyver tartást meg tilalmazott, a' kinél a' találattik, mint úton járó tolvaj a' katona Commissio kezébe adattatván erőssen meg büntettetik. — A' klastromokhoz 's templomokhoz tartozó jószágok ugyan a' hadi adó alá rekesztetnek, de az Isteni szolgálatra szükséges edények mindenkor méltó tekintetben fogának tartattatni. — Egész Portugalliában itökélletes tsendefség uralkodik, a' lakosok szép harmóniában élnek a' Franczia katonákkal.

A' Lifzbonai polgárok jó, gazdálkodo, másokat jó szivvel látó, és mértékletes életü emberek; hogy vénségekben másokra ne szorúljanak, takarékosak, de mind a' két nembeliek, t. i. mind a' férfiak,

mind az aszfzonyok nagyon szeretik a' tsinos köntöst, és a' magok piperezését, nem újság a' haláruló aszfzonyokat is fülönfüggökkel ékeskedni látni. —

O l a s z O r s z á g.

A' néhai Hetruriai Ország, a' 8-ik Martziusi Florentziai tudósítások szerént, már három osztályra osztattatott fel, úgymint a' Florentziai, Siénai és Livornói osztályokra. Az elsőnek egy Reully nevű Franczia, a' 2-iknek Gandolffy, a' harmadiknak Capelli mind ketten Piemontiak tétettek Prefectusaivá.

A' múlt Mártzius 2-ik napján, úgymint hamvazó szerdán, Pápa Eő Szentsége a' mellette lévő Kárdinalisokkal, Prélatusokkal és Szerzetesekkel együtt a' nagy kápolnába ment buzgólkodni. Az Abbások, papi előjárók, és Kárdinal 's herczeg Rezoniko Eő Eminentziája magokat szent öltözetjeikbe bé takarván, a' meg szentelt hamut mindeniknek fejére szórták.

Frantzia General Miollis a' Római Statusban lévő Frantzia hadi népnek fő vezére a' farsang utolsó estéjén a' Doria herczegi palotában fényes bált és gazdag vatsorát adott, mellyben minden nevezetesebb Róma városi dámak és urak jelen vóltanak. —

A' még életben lévő Kárdinaloknak száma 51-ből áll, 19-nek üres a' helye. Mind koros életére, mind választatás idejére nézve leg idősebb Kárdinal Karaffa, a' ki 86 esztendő, és 1773-ban választatott ezen fő papi méltóságra. — A' Sz. Pápa udvarában vólt Franczia követ Alquier, a' múlt Febr. 28-ik napján vett a' Sz. Pápától bútsút, maga követség-

béli titoknokját Lefevre Urat hagyván maga helyett a' követségbéli dolgoknak további folytatására.

A' múlt Martziusi kemény téli időről következőképen szólnak a' 18-ik Martziusi Nápolyi tudósítások: „Az a' nagy hideg, úgymond, melly ezen hólnap kezdetében kezdődött, még most is keményen viseli magát, 's felő, ne hogy káros következései legyenek ennek a' rendkívül való időjárásának. Hazánk kronikájában semmi nyoma sem találtatik ennek a' hidegnek, melly 7 — 9 gradusi vólt ez idén, sem olly mély hónak, a' millyen ezen hólnapban van, mellyben a' rendszerént való esztendőkhben a' természet egészlen meg, ifjodott tavaszi szépségében szokott büfzkélkedni. Máskor tsak essős időből állott a' tél a' meleg Nápoly Országban, ritkán lehet a' legmagasabb hegyekenn is havat látni. Spanyol Országban is hasonló ez idén az idő járása.

Jósef Napoleon Nápolyi és Sziciliai Király azoknak megjutalmaztatások végett, a' mint a' 11-ik Martziusi tudósítások szólnak, a' kik Házájoknak újobban való szülésében eszközök vóltak, egy vitézi rendet állított fel, melly 650 vitézekből, áll, a' kik közt 100 Commendatorok, és 50 dignitariusok avagy nagy kerefztes vitézek vannak. Ennek tzi- mere egy öt ágú arany tsillagból áll, mellyről egy világos pántlikára kötött arany sas függ le. A' tsillag egyik oldalán a' Napoly Orzági tzi- mer van illy felül irással: Renovata Patria, a' másik oldalán a' Sziciliai tzi- mer ezen felül irással: Joseph Napoleon Siciliarum Rex instituit. — Egy Cancellarius, és egy Kintstartója van, esztendeig való jövedelme 100000 Nápolyi dukatonra (mint-

egy 200000 forintra) megyen. Minden Ritternek 50 dukaton jövedelme van esztendőnként, a' Dignitariusoknak 3000, a' Nagy Cancellariusnak és Kintstartónak 4000 dukátonja s. a. t.

Svécia Ország.

A' Stokholmi Kir. udvarnál vólt Orosz Cs. Követnek Alopéus Urnak árestomba lett tétetéséről így szólnak a' 4-ik Martziusi Stockholmi tudósítások: „Tegnap reggel, úgymond, éjfélt után 2 órakor, a' Király Adjutánsa Bar. Boyer Oberster Alopéus Urhoz menvén, tudtára adta, hogy nékie parantsolatja vagyon az ő le árestaltatására, és írásainak le petsétlésekre. Alopéus Ur protestalván magát védelmezni akarta; de egynehány tífztek, és a' Kir. testörső seregnek egy osztálya menvén oda, kéntelen vólt a' nagyobb erőnek engedni. Minden Orosz Követséghez tartozó fzemélyek fel költettek álmokból, 's őrizet alá tétettek. Maga az Orosz Cs. Követ egy Hadnagy őrizetére bizattatott, a' Követséghez tartozó fzemélyek pedig négy all-tífzt vigyazatja alá rekesztettek; kvartélyának ajtai eleibe strázsák állitattak ki. — Az Alopéus Ur feleségének szabadságára hagyattatott a' városba lakni menni, de az ferjétől tellyességgel el nem maradt, hanem vele együtt árestomba tétetni kívánt. — A' strázsáknak következő parantsolat adattatott ki: A' Svéciai Kir. udvarnál vólt Orosz Ministernek szabad nem leszen házából ki menni, sem magának sem titoknokjának, sem udvari tselédjeinek. Senkivel sem befzélni sem levelezni meg nem engedtetik nékiek. — Senki sem mehet a' Ministerhez,

hanemha arra vagy a' külső dolgokra ügyelő minis-
tertől, vagy a' Város Kormányozójától szabadságot
fog nyerni. “

„Azután a' Vice Gubernator is az Orosz Mi-
nisterhez menvén, tölle arról akart értekezni, mi-
ként kivánnya magát és a' hozzá tartozó fzemélye-
ket táplaltatni. Egész betsüllettel fogadta ugyan
ötet az Orosz Cs. Minister; mindazáltal világosan
tudtára adta, hogy ő a' Svéciai Király kegyelmével
élni nem akar;

Ezen alkalmatossággal Ehrenheim Ur a' kül-
ső dolgokra ügyelő Svéciai Minister, ilyen foglala-
tú jegyzést küldött Alopéus Urhoz: „Épen most
esett a' Király értésére, hogy egy Orosz Armádia
a' Svéciai Finnlandiába be rontott, és egész Lovi-
sáig előbre nyomúlt. Ez a' véletlenül esett meg tá-
madás a' baratság törvényével egészen ellenkezik.
Mellyre nevezve azt parantsolta az alább irtnak a' Ki-
rály, hogy adja a' Svéciai Kir. udvarnál lévő Orosz
Követnek Alopéus Urnak tudtára, hogy ezen
órától fogva ötet olyannak lenni nem esméri s a. t. “

A' 14. ik Mártziusi Koppenhágai tudósítások-
ból azt olvassuk, hogy a' sokszor említett Orosz
Cs. Követ alkalmatosságot talált egy levelnek oda-
való küldésére, melly minden további halasztás nél-
kül Pétersburgba küldetett, e' mellett, hogy egy
utazónak befzedje fzerént Svécia Országának óltalma-
zására semmi készületek nem tétettetnek, hogy
Stokholmban nagy békételenség vagyon, mellyre
nézve jónak tartotta a' Király onnan Gripsholmba
menni. —

A' 4. ik Martziusi Pétersburgi tudósítások után

azt bezzéli a' Berlini Telegrafus, hogy az Orosz Császár magát a' Nemzei Törvényekhez szabván, nemcsak semmi bosszusággal nem engedte a' Pétersburgban vólt Svéciai Kir. Követet Stedingk Urat illetetni, sőt inkább nagy kegyelmességgel viseltetvén eránta, nékie szabad elmenetelre való passus levelet és egy hajót adattatott, a' mellyenn mihelyt az idő járása engedni fogja, hazájába vissza mehessen. Reményleni lehet, hogy a' Pétersburgi Cs. Udvarnak ezen nemes indulatból származott tselekedete a' Svéciai Királyt arra fogja birni elébb vagy később, hogy a' minden illendőséggel és Nemzetek törvényeivel ellenkezű tselekedetét meg bánván, az Orosz Cs. Követet Alopéus Urat a' hozzá tartozó Követségbeli személyekkel együtt haza bocsássa. — Így adja elő e' tárgyat a' Berlini Telegrafus.

Dánia Ország.

Néhai VII. Krestely Király haláláról való hirrel Martzius 16-ik napján ment egy Kurir Koppenhágába. Néhány szükséges rendeléseknek megtételése után, reggeli 9. órakor a' Kir. Rezidenciának minden kapui be záratatván, és a' Koppenhágai Katona őrizet a' strázsa piatzon öfzve gyűlvén, 10 órakor Status Minister Bernstorff Úr az Amália nevezetű Kir. vár folyosójáról az oda gyűlekezett népnek ilyen szokkal adta tudtára a' Király halálat: VII. Krestely meghólt, 's egynéhány szempillantatok múlva azután három vérsben így szóllott: Éllyen VI. Fridrik Király!!! Azután maga az új Király is a' folyosóra ment az oda felgyűlt sokságnak meg köszöntésére. Ezt a' hir-

detményt két heroldus a' testörző sereg egy oszta-
lyától kísértetvén minden közönséges helyekenn és
útzakon ki kiáltatta. Azon közben a' város Kór-
mányozója Fridrik Hasszai herczeg a' két Kir.
testörző sereget és a' katoná örizetet a' Király hívsé-
gére meg eskettette, a' kik azon való örömeket
kilentz versbéli hurrakiáltás által nyilatkoztatták ki
s. a. t.

Koppenhágában és Helsingörben forr a' hadra
való kézfület, a' Svecia Ország ellen ki rendelte-
tett hadi nép is kész a' hajókra való szállásra. Min-
den Koppenhágában találtatott szekerek és lovak re-
quisitió alá vették, és 10 — 50 tallér büntetes
alatt kézzen kell azokat a' Kir. szolgálatra tartani.
— Minden üressen maradt házakba idegen katonák
fognak szállásra szállítatni, 's azoknak számokra egy
emberre másfél font kenyér, fél font hús, két lat
riskása, vagy a' helyett 4. lat borsó, vagy lentse,
egy üveg pálinka, és egy pint ser adattatik. — A'
nagy Beltben 4. Anglus fregat ólalkodik, azok közt
a' N a j a d e nevezetü Dánus fregat, mellyet a' múlt
ősszel a' Koppenhágai kikötőhelyből vittek el erő-
szakosan az Anglusok. Herczeg Ponte - Corvo (Mar-
sal Bernadotte) a' múlt Martzius 21. ik napján Kop-
penhágából Zelandiába ment, és a' mint hallatik,
maga hadi szállását Odenseebe a' Fioniai szigetbe
fogja által tenni. —

A' herczeg Ponte - Corvo vezérlése alatt
Dánia Országba ment Frantzia — Spanyol — és Hol-
landiai hadi seregek 33000 emberből és 6000 darab

lóból állanak. — A' Generál Stábnak vezérje General Gerard. — Soha sem tapasztaltatott a' Dánus nemzetben olly nagy és forró hazafiúság mint most, soha sem nyilatkoztatta azt ki olly nagy mértékben, mint most. — Talán egyetlen egy nap sem telik el, mellyben a' hajó sereg építésére sok pénzt és materialékat ne adna. Még a' katonaság is sok pénzbéli ajándékot viszen a' haza óltarára.

Francia Birodalom.

A' Neocomiumi (Neufchateli) herczeg, Berthier Sándor volt Francia hadi Minister a' múlt Martzius 9-ikén tartotta Párisban Mária Ersébet Wilhelm Bavariai herczeg leányával a' maga menyegzőjét. Kardinál Fesch a' Nemet Országai Primas Coadjutorja mondotta reájok az áldást. A' herczeg Asszony 1784-ik esztendőben, Majus 5-ik napján kezdette leg elsőben a' nap világot látni.

Most már a' Lyoni és Marsiliai tudósítások is azt bizonyítják, hogy a' múlt Februariusban a' Tuloni kikötőhelyből ki evezett Rocheforti és Tuloni egyesült Fr. hajósereg a' Sziciliai tengerbe bé ment, hogy az ott volt Anglus hajósereg annak oda való érkezését bé nem várta, hanem onnan jókor el távozott, és hogy azon Fr. hajósereg Melazzo mellett 5000 főből álló hadi népet minden ellentállás nélkül Szicilia Országba ki szállított. A' 9-ik Martziusi Római tudósításokból is ezt olvassuk.

Egy fél arkus Tóldalékkal.

Északi Országi Hadi Történetek.

Az a' Frantzia hajóseregbéli tiszt, a' ki a' Wéser és Albis folyóvizekben lévő hadakozó hajókat kormányozza, tudniillik Montcabrier Ur, a' Dánia Országhoz tartozó Balticum tengerben lévő szigeteket meg járván, a' Dánus tisztekkel együtt minden intézeteket meg tett, a' mellyek a' Svécia Országban való bé nyomulásra ki rendelt Francia és Német seregeknek oda leendő által vitetésekre meg kívántatnak. Arra való nézve minden Koppenhágai és szomszéd kikötő helyekben találtatott hajók, a' mellyekenn a' nevezett hadi népet az által ellenben lévő Svéciai partokra által tenni lehessen, requisitióba vétettek, és minden órában készen tartatnak a' ki evezésre. — Hihetöképen előbb végbe megyen ez az expeditió, mint sem az Anglus hajók, ha már ott vólnának is, valamihez foghatnának, avagy valamely erős pontba fészkelhetnék magokat, mivel ha magában a' Sundban nem is, de a' tenger partok mellett még mindenütt vastag a' jég. — A' Ponte-Corvo herczeg vezérlése alatt lévő Fr. Ármádia számára Koppenhágába a' kvartélyok már el vannak készítve, mellynek Dánia Országon való által utazását, a' mennyire tsak lehet, sietteti a' nevezett vezér.

A' Svéciai Finnlandiába ellenségesképen bé rohant Orosz Ármádiáról, a' Dánia Országi, nevezetesen a' 13-ik Mártziusi Helsingi levelek következőképen szóllanak: „A' Svéciai hadi seregek Helsingfors mellett magokat bé szantolni akarták, de ab-

ból nagy veszteséggel ki verettek , mivel egy része le vagatott , más része pedig Sweaborgba futott. — Tegnap előtt Orimattila és Mörskom mellett meg lehetős tsata esett , melly a' rendkívül való hideg és mély hó miatt igen súlyos volt ; minazáltal azt is szerentséssen véghez vitték a' mi seregeink ; ebben a' tsatában egynéhány embert tettünk foglyokká , a' kik közt egy fő Strazsamester , és három felisztek is voltak , e' mellett két ágyút nyertünk. De még most semmit sem mivelhettünk meg határozóképpen ; mivel a' nagy hegyek és havak miatt allig lehet két embert előre állítani , következésképen csak apró tsatázásokkal kell az ellenséget meggyengíteni. De mennél tovább nyomúlunk előre , annál több térföldre érünk , és így , ha meg áll előttünk az ellenség , Tawasthus mellett bizonyosan meg határozó tsata fog köztünk esni , ha pedig a' Sweaborgi erősséget meg vehettyük , végképen elfog a' Svéciai Finnlandiának sorsa válni , mivel a' mi sebes előre való nyomulásunk miatt semmi ideje nem leszen az ellenségnek a' föld népe fel fegyverkeztesére.

Másodszori Jelentés.

Pesten a' Vátzi útszában , a' hét Választó Fejedelmeknek ellenekbe , Hartleben Konrád Adolf Könyv-árosnál találtatik

A' tudós Palótz,

avagy

Furkát Tamásnak

Mónosbélben lakó Sógor Urához írt levelei

Ezen, kisebb kötetekbe foglaltt, hólnapi irás, tsak azért is megérdemeli az ajánlást, mivel Hazánkban több e'féle, kellemetes katzagásra gerjesztő, komor homlokot derítő, és kiváltt-képpen magános téli órákot mulatságosan töltő, hasonló hónapos mivek nem igen, vagy talán éppen nem ke-rengenek; de ám ezen fellyül e' mivetske ama' — Német Ország-szerte olly nagyon kedvelt „Ájpi-l-dauer“ nevezetű hólnapi írásnak kellős dévajságait, ha fellyül nem múlja-is, de bizonyossan vele ver-sent fut; és nem tsak foganatos ostorral üldözi a' kamajtsos szokásokat, az el fajuló viseleteknek tsú-fosságát, és hol-mi egyéb pártot-törő idegen, és haza-földi vásott erköltseknek folyamattját, nem tsak a' jelessebb nyilván-való mulatságos helyeken történő ritkább esetekkel, és rajzolatokkal foglalatoskodik; hanem Hazánk' Fő-Varofsainak, és kil-sőbb vidékeknek újságaival gyönyörködteti a' Váro-si — mulattja, és világosíttja a' Falúsi olvasót; — engefzteli az epés — vérüt — mosolygattattja a' tudóst — nevelteti a' szonkolyódót — feddi a' go-nofzt, — dítsoiti a' szép tettet.

A' Szép-nemnek pedig már annál-is inkább meg-nyerendi óltalmát, mivel az adakozó természet e' kellemes Német érzékenyebb, és foganatosabb ide-getskekkel, következő-képpen a' jó', szép', és nyá-jasnak-is tsiklándóssabb érzedelmeivel bóldogította.

Ha végtére még azt-is hozzá adom, hogy ezen már bé-köttetett, sikeres, és mulatságos mivnek valóban óltso ára 1 fl. 24 kr. — fellyül nem hág, bizonyára kilső értékét tetemefsen fellyül-halladó belső érdemét, láthatólag meg-mútattam; — min-denkor-is egyedül arra vágyakodom, hogy a' vevők'

inyeiknek válogatott némi könyvekkel hizekedhessem, költségeiket kémellheselem. Pesten. 1808.

Hartleben Konrád Adolf
Könyv-áros.

J e l e n t é s.

Egygy ujj Könyvről.

M a g y a r o k ' E r e d e t e

A' Régi, és Mostani Magyaroknak nevezetesebb tselekedeteivel együt. Első Könyv: A' Magyarok' országlásáról, és azoknak emlékezetesebb tselekedeteiről a' Nemzetnek kezdetétől fogva III. András Királyig. Második Könyv. A' Magyarok' országlásáról, és azoknak emlékezetesebb tselekedeteiről Wenczeszlaus Királytól fogva az 1807-iki Ország-gyűlésnek végéig. Irta Szekér I. Aloysius. Második meg bővített kiadás Pesten 1808.

Ezen Munka már egészen ki jött a' sajtó alól. Minden igaz Hazafi kedvesen veheti azt, hogy egygy Erdemes Iró Nemzetének történetét a' maga valóságában eleibe terjeszti. Ezen Munka egygyetlen egygy a' maga nemében, mit-hogy a' Nemzetnek viszszontagságait eredetétől egész a' mai napig elő adja; le írja az utolsó Frantzia háborút is, melynek nagyobb részént szemmel látó tanúja is vala, sőt az 1807-ik esztendőbeli Ország-gyűlésnek végzésit is beiktatja. Irás' módja kellemetes, nyomtatása tsinos, 's két igen jeles rézkép ékesíti.

Hogy ezen Munkát könnyebben meg lehessen szerezni a' ki-adó tsekélységre tette az árát. Mind a' két könyv kötetlenül 4 fl. kötve 4 fl. 15 kr. de

ezen áron csak Junius végéig fogja adni, utóbb 5 fra
szállítja fel. Pesten 26. Mart. 1808.

Hartleben Konrád Adolf
Könyv-áros a' Vátzi uttzabar.

Másodszori Hiradás.

E' folyó 1808-ik esztendőben, Sz. Iván Ha-
vának 1-ső napján, Tek. Szepes Vármegyében fekvő
Méltos. Báró Palócsai Horvát Familia, Dunaveczi és
Landoki Uradalmaik, a' következő darabokban,
minden hozzájuk tartozandó minden némü jövedel-
mekkel és hafznokkal (tsupántsak az erdöket ki vé-
vén) elegendő tüzi fával, iga vonó és majorságbéli
tehenekkel, juhokkal és vetésekkel, Alsó-Labs hely-
ségében, kótya vetye által, hat esztendőre árendá-
ba fognak botsáttatni, 's azonnal által adattatni:

1. Landok helysége, az ott lévő udvari épü-
lettel, gazdasággal, majorsággal, ser-és pályinka há-
zakkal együtt, melly utólsók ugyan mostanában nem
használtatnak, de ha a' jövendő Árendás ezeket ma-
ga hafznára kívánná fordítani, az Uraság költségén
azonnal hafzonvehető állapotba tétettetnek; egy a'
helységben, és más a' Magura hegyen lévő vendég-
fogadókkal, két, kétkövü örlő, és egy fűrész mal-
mokkal. Ide tartoznak Zsdjár és Jezerfzkó helysé-
gek — Zsdjár on van egy vendégfogadó, és egy
tsapfzék egy paraszt háznál, három, egyegy kövü
malmok. Jezerfzkon egy hasonló tsapfzék és
malom.

2. Alsó és Felső Labs nevü helységek
Kotelnitsna pusztai majorsággal. A' Labson
van ser nevelő 's pályinka ház, egy vendégfogadó,

egész majorság, két, egy egy kövü malom. F. Labson egy tsapszék, és két egy egy kövü malom.

3. A' Nedeczi és Vári gazdaság, 's majorság, Nedecz, Kaczvin és Oszturnya helységekkel. Nedeczen van egy Vendégfogadó, két, kétkövü, és két fűrész malom. A' vár alatt van egy tsapszék. Kaczvinba egy vendégfogadó, két, kétkövü, 's egy fűrész malom. Oszturnyán két tsapszék, három malmok, mellyek között kettő egy egy, a' harmadik pedig két kövön öröl.

4. A' Mátyásfalusi Gazdaság Mátyásfalu helységgel, a' hol egy vendégfogadó, két, egy egy kövü 's egy fűrész malmok vannak.

5. Durstin helysége, az ott lévő gazdasággal, 's vendégfogadóval.

6. Folyvark helysége, két egyegy kövön örölő malmokkal, 's egy vendégfogadóval, melly után a' vendégfogadós egynéhány szabad földeket, 's réteket bir és használ.

7. A' Falstini, Rovnyai, és Remenyovai puszta vagy Praedialis majorságok, Labsanka és Tribs helységekkel. Falstinba van egy tsapszék; Lapsankán egy tsapszék, Tribsen egy tsapszék, és egy, egy kövön örölő, 's egy fűrész malom.

8. A' Fridmáni majorság és helység egy vendégfogadóval; két, két kövön örölő, és egy fűrész malmokkal; Krempach helységnek egy részével együtt, a' hol egy vendégfogadó vagyon.

9. Repiszko helysége két tsapszékkel, Priszlov és Szoliszko Prédiumokkal. Priszlopon van egy kised majorság és egy tsapszék.

10. A' Javorinai vasolvasztó és kovátsló műhelyek, a' hol egy úgy nevezett massa, vagy olvasztó, négy nagyobb és egy kisebb hámorok, hozzájuk tartozó minden némű szerszámokkal, és a' szükséges iga vonó marhak tartására elegendő legelőkkel és rétekkel; itt van még egy, egy kövü, 's egy fűrészmalom, és egy vendégfogadó. Ide tartozik az úgy nevezett Podszpadi vendégfogadó, nem különben Jurgo és Csarnagura helységek. Jurgón vannak két malmok, mindegyik két két kövü, egy fűrészmalom, 's egy vendégfogadó. Csarnaguran két tsapszék, és egy két kövön űrlőmalom.

11. A' Tatrai néhány eddig rész szerént az Uraság hizlalt és gulyabéli marhái által használtatott, rész szerént a' szomszéd helységeknek árendába bocsattatott legelők és pufzták.

A' ser és pályinka házakhoz, nem különben a' Javorinai vasműhelyekhez elegendő fa fog adattatni, vagy különös alku által meg határozatni.

Hasonlóképeu a' fűrészmalmokhoz deszkának való fák, mellyeknek árok esztendönként meg fog határozatni,

A' kiknek az árendálásra kedvek lenne, és vagy azon Jószágok' mivóltáról, vagy az árendabéli feltételekről előre bővebben kivannának értekezni, az alább irthoz Löcsén, a' 18-ik szám alatt folyamodhatnak. — Költ Löcsén, Sz. György Havának 9-ik napján, 1808-ik esztendőben.

K o t z o k I s t v á n

a' fent nevezett Uradalmaknak Igazgatója.

Csokoládéről való Jelentés.

Azon állandó megelegetést, mellyet az én Fabrikámban készült Csokoládé eránt tapasztalni szerentsém volt, arra vett némelly nyerekedő tsalfa embereket, hogy nevennek, és bélyegemnek hamis mutogatásával olyan Csokoládét áruljanak, melly nem tsak nem igaz, hanem az egészségnek is ártalmas. Azért szükségesnek tartom e' jelentést, hogy az én Fabrikámban készült igaz Csokoládé tsak Hartlében Könyváros Urnal a' Váczi útszában a' 7 Választó Fejedelmekkel általellenben a' Walthierer házában találtatik e' következő áron:

Nro.				for.	kr.
	$\frac{1}{2}$	—	—	4	45
1		—	—	4	30
1	$\frac{1}{2}$	—	—	4	15
2		—	—	4	—
3		—	—	3	45
4		—	—	3	30
5		—	—	3	15
6		—	—	3	—
7		—	—	2	45

Mellyek pedig különösen finomok, fontja 5 for. — Majlandi 2 Darabban 6 for. vagy 8 for. — Költ Bétsben Aprilisben 1808.

Rinaldi István,

Polgári Csokoládé Fabrikáns a' Nagler-útszában, tulajdon házában.